

Europos Vadovų Taryba

Briuselis, 2022 m. gegužės 31 d.
(OR. en)

EUCO 21/22

CO EUR 19
CONCL 4

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Specialusis Europos Vadovų Tarybos susitikimas (2022 m. gegužės 30 d. ir 31 d.) – Išvados

Delegacijoms pridedamos pirmiau nurodytame susitikime priimtose Europos Vadovų Tarybos išvados.

I. UKRAINA

1. Europos Vadovų Taryba ryžtingai smerkia Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą. Ji primygtinai ragina Rusiją nedelsiant nutraukti be atrankos vykdomus išpuolius prieš civilius gyventojus bei civilinę infrastruktūrą ir nedelsiant bei besąlygiškai atitraukti visas savo pajėgas ir karinę įrangą iš visos Ukrainos teritorijos nepažeidžiant tarptautiniu mastu pripažintų jos sienų. Rusijos pajėgų vykdomi žiaurumai ir sukeltos kančios bei naikinimas yra neapsakomi. Europos Vadovų Taryba ragina Rusiją nedelsiant sudaryti galimybes teikti humanitarinę pagalbą ir leisti saugiai išvykti visiems susijusiems civiliams. Europos Vadovų Taryba tikisi, kad bus visapusiškai laikomasi tarptautinės humanitarinės teisės, įskaitant Ženevos konvenciją dėl elgesio su karo belaisviais. Ji taip pat ragina Rusiją nedelsiant leisti saugiai sugrįžti prievarta į Rusiją išvežtiems ukrainiečiams.
2. Europos Vadovų Taryba giria Ukrainos žmones ir jos vadovus už jų drąsą ir ryžtą kovojant, kad apgintų savo šalies suverenitetą, teritorinį vientisumą ir laisvę. Europos Sąjunga yra tvirtai įsipareigojusi padėti Ukrainai pasinaudoti savo prigimtaine teise gintis nuo Rusijos agresijos ir kurti taikią, demokratinę ir klestinčią ateitį. Šiuo atžvilgiu ji ir toliau glaudžiai bendradarbiaus su tarptautiniais partneriais.

Tarptautinis teisingumas

3. Europos Vadovų Taryba reiškia pagarbą visiems, kurie padeda rinkti įrodymus ir tirti karo nusikaltimus bei kitus labai sunkius nusikaltimus, ir remia intensyvų Tarptautinio baudžiamojo teismo prokuroro darbą šiuo atžvilgiu. Ji taip pat gerai vertina Ukrainos generalinės prokurorės atliekamą darbą, Europos Sąjungai ir jos valstybėms narėms teikiant finansinę ir pajėgumų stiprinimo paramą. Ji palankiai vertina Eurojusto, kurio vaidmuo buvo sustiprintas, koordinuojamos jungtinės tyrimo grupės įsteigimą ir nuolatinę Europolo teikiamą operatyvinę paramą. Rusija, Baltarusija ir visi tie, kurie yra atsakingi, už savo veiksmus bus patraukti atsakomybėn pagal tarptautinę teisę.

Sankcijos

4. Europos Vadovų Taryba yra pasiryžusi didinti spaudimą Rusijai ir Baltarusijai, kad būtų sužlugdytas Rusijos karas prieš Ukrainą. Europos Vadovų Taryba ragina visas šalis prisijungti prie ES sankcijų. Bet kokie mėginimai apeiti sankcijas arba kitomis priemonėmis padėti Rusijai turi būti sustabdyti.
5. Europos Vadovų Taryba sutinka, kad šeštasis sankcijų Rusijai paketas bus taikomas žaliai naftai ir naftos produktams, tiekiamiems iš Rusijos į valstybes nares, numatant laikiną išimtį vamzdynais tiekiamai žaliai naftai.
6. Todėl Europos Vadovų Taryba ragina Tarybą nedelsiant baigti jį rengti ir priimti, užtikrinant gerai veikiančią ES bendrąją rinką, sąžiningą konkurenciją, valstybių narių solidarumą ir vienodas sąlygas, taip pat kiek tai susiję su laipsnišku mūsų priklausomybės nuo Rusijos iškastinio kuro panaikinimu. Staigių tiekimo sutrikimų atveju bus įdiegtos neatidėliotinos priemonės, kad būtų užtikrintas tiekimo saugumas. Šiuo atžvilgiu Komisija stebės šių priemonių įgyvendinimą ir apie tai reguliariai praneš Tarybai, kad būtų užtikrintos vienodos sąlygos ES bendrojoje rinkoje ir tiekimo saugumas.
7. Europos Vadovų Taryba vėl kuo skubiau svarstys laikinos išimties, taikomos vamzdynais tiekiamai žaliai naftai, klausimą.

Humanitarinė ir finansinė parama

8. Europos Sąjunga toliau teiks paramą Ukrainai, kad būtų tenkinami humanitariniai, likvidumo ir atstatymo poreikiai.
9. Nuo Rusijos agresijos pradžios Europos Sąjunga padidino savo paramą bendram Ukrainos ekonominiam, socialiniam ir finansiniam atsparumui, be kita ko, teikdama humanitarinę pagalbą. Šiuo atžvilgiu Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Aukšto lygio tarptautinės paramos teikėjų konferencijos, kurią kartu surengė Lenkija ir Švedija, rezultatus.

10. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės suteikė apsaugą milijonams nuo karo Ukrainoje bėgančių pabėgėlių ir tebėra pasiryžusios juos priimti ir užtikrinti jų saugumą, be kita ko, padėdamos kaimyninėms šalims. Europos Vadovų Taryba prašo Komisijos pateikti naujų iniciatyvų, kuriomis šios pastangos būtų remiamos pagal daugiametę finansinę programą.
11. Europos Sąjunga kartu su savo G7 partneriais toliau remis Ukrainos vyriausybę, kad būtų patenkinti jos neatidėliotini likvidumo poreikiai. Ji pripažįsta paramą, apie kurią buvo paskelbta G7 kontekste. Europos Sąjunga yra pasirengusi 2022 m. suteikti Ukrainai naują išskirtinę iki 9 mlrd. EUR vertės makrofinansinę paramą. Atsižvelgdama į tai, Europos Vadovų Taryba ragina Komisijos pasiūlymą išnagrinėti iškart, kai jis bus pateiktas.
12. Ukrainos atstatymui reikės visapusiškos paramos, kad šalis būtų atkurta ateičiai. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės yra pasirengusios atlikti svarbų vaidmenį šiuo atžvilgiu. Todėl reikėtų apsvarstyti galimybę sukurti Ukrainos atstatymo platformą. Joje turėtų dalyvauti Ukrainos vyriausybė, Europos Sąjunga ir jos valstybės narės, Europos investicijų bankas, taip pat tarptautiniai partneriai, finansavimo įstaigos, organizacijos, ekspertai ir suinteresuotosios šalys. ES parama atstatymui bus susieta su jos europinį kelią atitinkančių reformų ir kovos su korupcija priemonių įgyvendinimu. Europos Vadovų Taryba prašo Komisijos teikti pasiūlymus šiuo pagrindu.
13. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina valstybių narių įdėtas pastangas siekiant, kad jų nacionalinėje teisėje būtų numatytos tinkamos konfiskavimo priemonės, ir prašo Tarybos skubiai išnagrinėti neseniai pateiktą Komisijos pasiūlymą dėl baudžiamosios teisės priemonių ES sankcijų pažeidimų atvejais. Europos Vadovų Taryba pritaria tam, kad būtų aktyviai nagrinėjamos ir kitos su ES ir tarptautine teise suderinamos galimybės, įskaitant galimybes įšaldytą Rusijos turtą panaudoti Ukrainos atstatymui remti.

Karinė parama

14. Europos Sąjunga taip pat tebėra pasiryžusi toliau stiprinti Ukrainos gebėjimą ginti savo teritorinį vientisumą ir suverenitetą. Šiuo atžvilgiu Europos Vadovų Taryba palankiai vertina neseniai priimtą Tarybos sprendimą didinti karinę paramą Ukrainai pagal Europos taikos priemonę.

Ekonominė parama

15. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina tai, kad priimtas sprendimas vieniems metams sustabdyti importo muitų taikymą visam eksportui iš Ukrainos į Europos Sąjungą.

Politinė parama

16. Europos Vadovų Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija rengia nuomones dėl Ukrainos, Moldovos Respublikos ir Sakartvelo paraiškų dėl narystės ES, ir vėl svarstys šį klausimą birželio mėn. įvyksiančiame susitikime.
17. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės intensyvins pastangas užmegzti ryšius su trečiosiomis šalimis, kad Ukrainai būtų teikiama parama visais šiais aspektais, būtų kovojama su melagingu Rusijos naratyvu bei manipuliavimu informacija ir būtų užkertamas kelias sankcijų vengimui ir apėjimui.

Poveikis kaimyninėms šalims

18. Europos Vadovų Taryba atidžiai stebi Rusijos karo prieš Ukrainą poveikį kaimyninėms šalims ir Vakarų Balkanams. Ji pabrėžia, kad reikia teikti visą atitinkamą paramą Moldovos Respublikai, nes ji patiria tarpusavyje susijusias energetikos bei ekonomikos krizes ir dėl karo kilusį migracijos spaudimą. Europos Vadovų Taryba pakartoja savo raginimą nutraukti represijas Baltarusijoje ir primena demokratinę Baltarusijos gyventojų teisę į naujus, laisvus ir sąžiningus rinkimus.

II. APSIRŪPINIMO MAISTU SAUGUMAS

19. Europos Vadovų Taryba griežtai smerkia Rusijos vykdomą žemės ūkio gamybos naikinimą ir neteisėtą pasisavinimą Ukrainoje. Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą turi tiesioginį poveikį pasauliniam apsirūpinimo maistu saugumui ir maisto įperkamumui. Europos Vadovų Taryba ragina Rusiją baigti išpuolius prieš transporto infrastruktūrą Ukrainoje, nutraukti Ukrainos uostų Juodosios jūros pakrantėje blokadą ir leisti eksportuoti maisto produktus, visų pirma iš Odesos. Europos Sąjunga imasi aktyvių priemonių, kad artėjant 2022 m. sezonui būtų sudarytos palankesnės sąlygos Ukrainos žemės ūkio produktų eksportui ir būtų remiamas Ukrainos žemės ūkio sektorius. Šiuo atžvilgiu Europos Vadovų Taryba prašo valstybių narių paspartinti darbą prie Komisijos pasiūlytų „solidarumo koridorių“ ir sudaryti palankesnes sąlygas maisto produktų eksportui iš Ukrainos įvairiais sausumos maršrutais ir per ES uostus.
20. Europos Vadovų Taryba ragina imtis veiksmingų tarptautinio koordinavimo veiksmų, kad būtų užtikrintas visapusiškas pasaulinis reagavimas apsirūpinimo maistu srityje. Šiuo atžvilgiu ji palankiai vertina Maisto ir žemės ūkio atsparumo didinimo programą (FARM), grindžiamą trimis ramsčiais – prekyba, solidarumu ir gamyba, kuria siekiama sušvelninti padarinius grūdų kainų lygiams, gamybai ir galimybei jų įsigyti bei jų tiekimui. Ji taip pat remia JT reagavimo į pasaulinę krizę grupę, būsimą G7 iniciatyvą, kuria būtų sukurtas Pasaulinis apsirūpinimo maistu saugumo aljansas, ir kitus ES ir daugiašalius veiksmus bei iniciatyvas. Ji pakartoja, jog yra pasiryžusi užtikrinti, kad pasaulinė prekyba maisto prekėmis vyktų be nepagrįstų kliūčių prekybai, stiprinti solidarumą su pažeidžiamiausiomis valstybėmis ir didinti vietos tvarią maisto produktų gamybą, kad būtų sumažinta struktūrinė priklausomybė. Europos Vadovų Taryba prašo Komisijos išnagrinėti galimybę mobilizuoti Europos plėtros fondo rezervus labiausiai paveiktoms šalims partnerėms remti. Europos Sąjunga palankiai vertina savo partnerių ir tarptautinių organizacijų atsidavimą ir paramą.

21. Europos Vadovų Taryba pabrėžia bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) svarbą ES prisidedant prie apsirūpinimo maistu saugumo ir ragina skubiai priimti BŽŪP strateginius planus.
22. Atsižvelgdama į esamą trąšų trūkumą pasaulinėje rinkoje, Europos Vadovų Taryba ragina labiau suderinti pastangas dirbant su tarptautiniais partneriais, kad būtų skatinama veiksmingiau naudoti trąšas ir rinktis jų alternatyvas.

III. SAUGUMAS IR GYNYBA

23. Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą sukėlė esminį Europos Sąjungos strateginės aplinkos pokytį ir parodė, kad Europos Sąjunga turi būti stipresnė ir pajėgesnė saugumo ir gynybos srityje. Šiame naujame kontekste, primindama Versalio deklaraciją ir 2022 m. kovo 24–25 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas, Europos Sąjunga ryžtingai įgyvendins Strateginį kelrodį, stiprins savo partnerystes, didins savo atsparumą ir plės savo saugumo ir gynybos pajėgumus pasitelkdama daugiau ir geresnių investicijų, daugiausia dėmesio skirdama nustatytiems strateginiams trūkumams. Transatlantiniai santykiai ir ES ir NATO bendradarbiavimas, visapusiškai laikantis Sutartyse nustatytų principų ir Europos Vadovų Taryboje sutartų principų, įskaitant įtraukumo, abipusiškumo ir Europos Sąjungos sprendimų priėmimo autonomiškumo principus, yra itin svarbūs mūsų bendram saugumui. Saugumo ir gynybos srityje stipresnė ir pajėgesnė Europos Sąjunga teigiamai prisidės prie pasaulinio ir transatlantinio saugumo; taip pat ji papildė NATO, kuri tebėra jos narių kolektyvinės gynybos pagrindas. Valstybių narių tarpusavio solidarumas atspindėtas ES sutarties 42 straipsnio 7 dalyje. Kalbant plačiau, Europos Sąjunga dar kartą patvirtina savo ketinimą intensyvuoti paramą taisyklėmis grindžiamai pasaulinei tvarkai, kurios pagrindas – Jungtinės Tautos.

24. Atsižvelgdama į Komisijos ir vyriausiojo įgaliotinio, koordinuojant veiksmus su Europos gynybos agentūra, parengtą investicijų gynybos srityje spragų analizę ir įvairias rekomendacijas, pateiktas siekiant sustiprinti Europos pramoninę ir technologinę bazę, Europos Vadovų Taryba prašo Tarybos, atsižvelgiant į atitinkamą Sutartimis suteiktą kompetenciją, išnagrinėti šiuos klausimus:
- a) skubos tvarka – viešųjų pirkimų gynybos srityje itin trumpalaikių poreikių koordinavimo priemonės siekiant remti bendrus viešuosius pirkimus atsargoms papildyti, visų pirma atsižvelgiant į Ukrainai teikiamą paramą, taip pat trumpojo laikotarpio priemonę, skirtą Europos gynybos pramonės pajėgumams stiprinti pasitelkiant savanoriškus bendrus viešuosius pirkimus;
 - b) ES gynybos strateginio programavimo, viešųjų pirkimų ir koordinavimo pajėgumų plėtojimą, užtikrinant papildomumą su NATO;
 - c) tolesnes priemones, kuriomis siekiama nustatyti esamus ir būtinus papildomus gamybos pajėgumus ir sustiprinti Europos gynybos technologijų ir pramonės sektoriaus, įskaitant MVI, pajėgumus ir atsparumą;
 - d) spartesnį karinio mobilumo infrastruktūros projektų įgyvendinimą;
 - e) sustiprintą Europos investicijų banko vaidmenį remiant Europos saugumą ir gynybą, atsižvelgiant į jo naują Strateginę Europos saugumo iniciatyvą.
25. Europos Vadovų Taryba laukia, kol bus pristatyta galima bendra Europos investicijų gynybos srityje programa, be kita ko, išnagrinėjant neapmokestinimo pridėtinės vertės mokesčiu ir Europos svarbių bendro intereso gynybos projektų mechanizmo galimybę.
26. Europos Vadovų Taryba vėl svarstys šį klausimą viename iš būsimų susitikimų.

IV. ENERGETIKA

27. Primindama Versalio deklaraciją ir savo 2021 m. spalio 21–22 d. ir 2022 m. kovo 24–25 d. išvadas, be kita ko, kiek tai susiję su įvairių energijos rūšių deriniais, sąlygomis ir nacionalinėmis aplinkybėmis, Europos Vadovų Taryba peržiūrėjo pažangą, padarytą siekiant kuo greičiau palaipsniui panaikinti Europos Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos dujų, naftos ir anglių importo. Atsižvelgdama į ankstesnius sprendimus dėl draudimo importuoti iš Rusijos ir į pateiktą planą „REPowerEU“, kuriuo siekiama sparčiai mažinti priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro ir paspartinti energetikos pertvarką, kad būtų užtikrinta atsparesnė energetikos sistema ir energetikos sąjunga su geromis jungtimis, ji ragina:

- a) kaip trumpojo laikotarpio prioritetą – toliau įvairinti tiekimo šaltinius bei maršrutus ir užtikrinti energijos tiekimą prieinamomis kainomis;
- Europos Vadovų Taryba ragina skubiai, ruošiantis kitai žiemai, naudotis ES energijos pirkimo platforma, kuri yra atvira ir Vakarų Balkanams bei trims asocijuotosioms Rytų šalims partnerėms;
 - Europos Vadovų Taryba prašo Komisijos kartu su mūsų tarptautiniais partneriais taip pat išnagrinėti būdus, kaip pažaboti kylančias energijos kainas, įskaitant galimybę, kai tinkama, nustatyti laikinas viršutines importo kainų ribas;
 - Europos Vadovų Taryba prašo Tarybos tęsti darbą, susijusį su ES išorės bendradarbiavimo energetikos srityje strategija;
 - Europos Vadovų Taryba atkreipia dėmesį į vietos energijos šaltinių svarbą tiekimo saugumui;

- b) spartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą;
 - norint paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą reikės nedelsiant paspartinti leidimų atsinaujinančiųjų energijos išteklių projektams suteikimo procedūras, ir šis diegimas turi būti paremtas pramonės klasteriu, skirtu inovacijoms, pajėgumams, įgūdžiams ir tiekimo grandinėms gerinti saulės ir vėjo energijos, vandenilio, bioenergijos, šilumos siurblių ir žaliavų srityse;
 - c) toliau, kur tik įmanoma, didinti energijos vartojimo efektyvumą, ir skatinti energijos taupymą, ypač atsižvelgiant į kai kurių valstybių narių izoliuotumą;
 - d) užbaigti ir gerinti Europos dujų ir elektros tinklų sujungimą investuojant į esamiems ir naujiems projektams skirtą infrastruktūrą, be kita ko, į SGD ir ateities iššūkiams pritaikytas elektros energijos tinklų jungtis ir vandeniliui parengtas dujų tinklų jungtis visoje Europos Sąjungoje, įskaitant salų valstybes nares, taip pat į atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos pajėgumus, be kita ko, remiantis būsima reguliavimo institucijų analize ir esamu geopolitiniu kontekstu, pasinaudojant Pirėnų pusiasalio potencialu, kad būtų prisidedama prie Europos Sąjungos tiekimo saugumo, ir baigiant kurti šią infrastruktūrą.
28. Europos Vadovų Taryba ragina Tarybą sparčiai išnagrinėti Komisijos pasiūlymus, kad būtų pasiekti plano „REPowerEU“ tikslai.
29. Laikantis Europos solidarumo dvasios reikėtų gerinti ES dujų rinkos pasirengimą galimiems dideliems tiekimo sutrikimams ir jos atsparumą, visų pirma skubiai susitariant dėl dvišalių solidarumo susitarimų ir suderinto Europos nenumatytų atvejų plano; tai turėtų užtikrinti, kad dideli tiekimo sutrikimai būtų sušvelninti. Reikėtų paspartinti saugyklų pripildymą iki kitos žiemos. Šiomis aplinkybėmis Europos Vadovų Taryba palankiai vertina susitarimą dėl dujų laikymo ir ragina sparčiai jį įgyvendinti.

30. Europos Vadovų Taryba atkreipia dėmesį Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (ACER) ataskaitą ir prašo Komisijos skubiai vykdyti darbą siekiant optimizuoti Europos elektros energijos rinkos veikimą, įskaitant dujų kainų poveikį jai, kad ji būtų geriau pasirengusi atlaikyti būsimus pernelyg didelius kainų svyravimus, kad joje elektros energija būtų tiekiamą prieinamomis kainomis ir ji būtų visapusiškai tinkama nuo iškastinio kuro nepriklausomai energetikos sistemai, kartu išsaugant bendrosios rinkos vientisumą, toliau taikant žaliosios pertvarkos paskatas, išlaikant energijos tiekimo saugumą ir išvengiant neproporcingų biudžeto išlaidų.
-